

75. YAŞ KONYA YAZILARI: 8

KONYA HASRETİ ÇEKENLER

Bu köşede yıllarca önce bir ana başlık altında haftalarca yazmıştım. Neydi acaba o başlık? Hemen hatırlatalım: *Nereden Nereye*. Bu adın konulmasının küçük bir de hikâyesi vardı, onu da hatırlatıverelim.

Erzurum'dayım. Yaşım gelmiş 30'a... İnsan hayatının en güzel yaşlarından biri... Çocukluk dönemimle ilgili pek az fotoğrafım var. İkinci Dünya Savaşı'ndan önce doğarsanız öyle olur tabii. Sonraki yıllarda farklı makinalarla çekilmiş birkaç fotoğraf daha. Derken bir albüm hazırlamak istedim. İlk sayfasının sol üst köşesine ilk vesikalığımı, sağ alt köşesine de son vesikalığımı yerleştirip ikisinin arasına, o yıllarda ikisi de hayatta olan annemle babamın fotoğraflarını yerleştirdim. İki vesikalıklar arasına çekilen bir okun işaret ettiği çizgiye de NEREDEN NEREYE yazmıştım. Otuz yıl sonra bu iki kelimeyi köşe yazımın adı olarak almak da hatırlarıma olan saygımın bir sonucu idi.

60 yıldır Konya üzerine yazıyorum. Bu güzel yaşımda, 75. baharımda istedim ki bu yazılardan bir bölümünü, en az 1000 sayfalık bir kitapta toplayayım. Buraya, bilimsel yazılarımla halkımız için yazdıklarımdan bir seçme yapayım. Bunun

için dergileri, kitapları, gazeteleri, kongre kitaplarını durmadan tarıyorum. Bu arada, artık unutulmaya yüz tutan bir cıngırık kavramıyla ilgili yazıma ulaşamayınca sevgili kardeşim ve meslektaşım Ali Işık Bey'den yardım rica ettim. Sağ olsun, o da *Yeni Konya*'nın 24 Nisan 1991 tarihli sayısında yer alan bu yazımı bulup gazetesinin karşılıklı

iki sayfasını masaüstüne yükleyiverdi. Yazımı bulmuştum ve seviniyordum. Bu 23 yıl önce sinin yazısının yer aldığı iki sayfayı da şöyle bir gözden geçirdim. Haberler, ilanlar ve reklamlar... Mesela, Hacı Ata Koçbeker'in vefat ilanı, Selçuk Üniversitesince desteklenen proje sayısının 453'e yükselmesi, Turizm Haftası'n-

da mahallî yemeklerin tanıtılması, Hadim'de öğrencilere ücretsiz tiyatro gösterisi, vb. Bir de, o gün sonuncusu yayımlanan üç günlük bir dizi...

O dizinin üst başlığı da *Nereden Nereye* idi... Yazarı mı, Konya âşığı ağabeyimiz Dr. Mehmet Önder... Yazısını Ankara'dan gönderiyor. Yazının aradaki başlıklarından birini okuyunca içim cızzz ediverdi. Ne mi deniliyordu o başlıkta: *Bana Konya'mı bağışlayınız*.

Prof. Dr.
Saim SAKAOĞLU

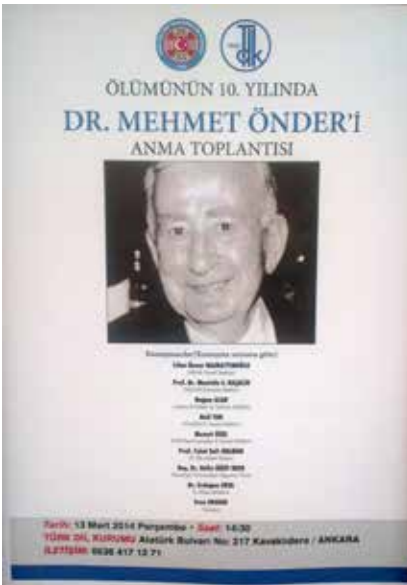
Bu yıl onun aramızdan ayrılışının onuncu yılı... Sağlığında Ankara'da düzenlenen bir toplantıda ben de konuşmuş, hayatını anlatmış, eserlerini tanıtmıştım. **12 Ocak 2002** tarihinde, Folklor Araştırmaları Kurumu ile Atatürk Kültür Merkezinin birlikte düzenledikleri toplantı Türk Dil Kurumu Salonu'nda gerçekleştirilmişti. Konuşmacılar arasında; Nail Tan, Prof. Dr. Taciser Onuk, Fuat Önder, Kurum Başkanı İrfan Ünver Nasrattınoğlu da varlardı. Konya'da, **01 Mart 2006** tarihinde Koyunoğlu Müze ve Kütüphanesi'nin konferans salonundaki toplantıda da konuşmuştum. Ancak bu yıl Ankara'da düzenlenen bir toplantıya katılamadığım için üzgünüm.

Halk Kültürü Araştırma Kurumunca düzenlenen toplantı, **13 Mart 2014** tarihinde Türk Dil Ku-

rumu Konferans Salonunda gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, sırasıyla Kurum Başkanı İrfan Ünver Nasrattınoğlu, Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Dr. Mustafa Kaçalın, Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürü Doğan Acar, Halk Kültürleri Araştırma ve Geliştirme emekli Genel Müdürü Nail Tan, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü emekli müdürü Mehmet Özel, ilk kültür bakanı Talat Sait Halman, Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Doç. Dr. Gülin Ögüt Eker, emekli müze müdürü Erdoğan Erol ve Önder'in torunu Eren Ergene konuşmuşlardır.

Mehmet Ağabey'in Konyalı hemşehrilerine karşı olan sevgisini çok eskiden beri bilirim. 1974 tarihinde bunun çok güzel bir örneğini yaşamıştım. Özellikle Türkiye İş Bankası Genel Müdürlüğü sırasında, genel müdürlük binasının 10. katındaki odasında hemşehrileriyle olan sıcak sohbetlerinin canlı tanıklarından biri de benim. Bankası adına yayımladığı *Kültür ve Sanat* derginde Konyalı ve Konya'da yaşayan yazar ve bilim adamlarına nasıl yer verdiğini, derginin 40 sayılı koleksiyonunu inceleyenler göreceklerektir.

Merhum Önder bir Konya ve Konyalı sevdalısı idi. Karkın'dan çıkıp Kültür müsteşarlığına uzanan ince uzun yolda hep Konya sevgisini taşıdı. Kabrine birkaç kürek toprağı bırakırken oradan başka bir sevdanın boy atacağından emindim. Eserleri, yeni yetişenlere kaynak oluyor ve olacaktı. Bundan güzel ne olabilirdi ki?

KONYA DARU'L-İRFAN MEKTEBİ

Ahmet ÇELİK

Konya'da 1919 yılında eşrafın yardımlarıyla ve halkın katılımıyla, özel okullar kurmak ve ücretli eğitim-öğretim yapmak amacıyla "**Konya Darü'l-irfan Mektebi Anonim Şirketi**" adında bir teşekkül oluşturulma yoluna gidildi. Şirketin tüzüğünü ve izin isteğini belirtir dilekçe, Mayıs 1335/4 Mayıs 1919 tarihinde Şuray-ı Devlet (Bakanlar Kurulu)'e sunuldu. Şirket 25 Mart 1336/25 Mart 1920 tarihinde Bakanlar Kurulu tarafından onaylandı. Şirketin yedi fasıl ve 49 maddeden oluşan sekiz sayfalık bir nizamnamesinin birinci maddesi **şirketin gayesi**ni: "Kasaba ve köylerde erkekler ve kızlar için gündüzlü ve geceli, İlk, orta ve yüksek özel okullar açarak veya tesis ederek ücretle tedrisatı icra ve lazım gelen binalar inşa etmek" olarak açıklamıştır.

Şirket kurucusu olarak şu isimler geçmektedir: Konya eski milletvekili Şeyh Efendizade Zeynelabidin Efendi ve Şeyhzade Ahmed Ziya Efendi, Kudsi Efendizade Ali, Kadınhanlı Tobbaşzade Hacı Ahmet ve Mahdumu Nuri, Hadimli Musa Kazım, Sıdkı Efendizade Ali, Termiyecizade Hüseyin, Burhanzade Hacı Mustafa, Kalfazade Hacı Sabit, Armağanzade Hacı Mehmet, Burhanzade Hacı Mehmed, Koygunzade Ali, Ketencizade Kamil, Atikezade İsmail, Termiyecizade Meh-

met, Taşıyanlızade Nazif, Kalfazade Hasan, Hidayetzade Mustafa, Kilimizade Hüseyin, Sarı Velizade Hacı Mehmet, Hadimli Mehmet, Botsalı Hacı Emin, Armutlu İsmail, Gazazzade Nuri, Çıkırıkçı Mehmed, Takaüzade Hacı Mustafa, Hilmizade Hacı Halil, Hacı Mehmed Rüşdizade Ahmed, Ekmekcizade Hacı Hafız, Mazlumzade Hacı Osman, Muhyiddinzade Mustafa, Bozkır Mehmed, Taşbaşzade Mehmed Lutfi, Kalfazade Abdullah Efendi.

Anonim şirketin merkezi Konya'dır. Müessisler tarafından verilecek karar üzerine yurtiçinde ve yurt dışında yeni şubeler açılacaktır. Yeni şubeler açıldıkça Ticaret Bakanlığı'na haber verilecektir. Şirketin süresi 40 yıl ve sermayesi 50.000 liradır. Her bir hisse 10 Osmanlı lirası olup, toplam 5.000 sehimdir.

1919 yılında Çelebi Sokağı'nda eğitim öğretime başlayan okul gazeteye verdiği ilanda öğrenci velilerine şöyle seslenmektedir:

“Daru'l-İrfan İlk Erkek Nehari (Gündüzlü) Mektebi. Ciddiyet ve intizamı, tedrisatındaki muvaffakiyeti ile tanınmış memleketimizin kıymetli hususi mektebi olan “Daru'l-İrfan” açılarak talebe kayıt ve kabulüne başlanmıştır. Evliya-ı etfalin (öğrenci velilerinin) her halde bu fırsatı kaçırmamaları tavsiye olunur. Mektebin Binası: Çelebi Sokağı'nda Damat Rıza Efendi hanesinde Daru'l-İrfan”

Konya'nın ilköğretim seviyesinde ilk özel okulu olan ve ilkokuldan daha üstün bir eğitim sistemi uygulayan Daru'l-İrfan Mektebi'nin ilk müdürü

Konya'nın tanınmış hocalarından **Nevşehirli Hüseyin Avni Efendi** (vf.1922)'dir.

Okulda şu kimseler görev yapmıştır:

Müdür Hüseyin Avni Efendi, Müdür-i Mesul Hüseyin Refik Bey, Müdür-i Mesul Mehmed Rüstem Sungur Efendi, Müdür-i Mesul Faik Bey, Müdür Muavini Hafız Mustafa Efendi, Mustafa Latifi Efendi, Abdülhalim Efendi, Yakub Efendi, Seyid Mehmed Efendi, Mehmed Rüşdü Efendi, Mehmed Tahir Efendi Seyyar Öğretmen Halis Efendi, İsa Ruhi Efendi, Hacı Mustafa Efendi, Seyyar Öğretmen Abdürrahim Efendi, Seyyar Öğretmen Hakkı Efendi, Hüseyin Efendi, Yaylak-zâde Halis Efendi, Seyyar Öğretmen Mustafa Efendi, Meh-

NEVSEHIRLI AVNI
EFENDI
(OKUL MÜDÜRÜ)

59 BESİM

92 YAKUP

97 MEHMET

120 MEHMET

128 AHMET

140 FEYZİ

145 OSMAN

52 CEVAT

243 AVNİ

254 SADI

278 HASAN FAİK

317 NURİ

350 İSA FAİK

356 İHSAN

371 SAİD

453 OSMAN

461 ALİ

468 MEMDUH

470 MEHMET EMİN

490 İSMAİL

KONYA DARU'L-İRFAN MEKTEBİ ÖĞRENCİLERİ

med Şükrü Efendi, Silleli Ali Kemâl Efendi, Ali Hayri Efendi, Seyyar Öğretmen Osman Efendi, Osman Efendi, Mustafa Şevki Efendi, Hafız Nuri Efendi, Mahmud Esad Efendi, Fahri Efendi, Mustafa Fahri Efendi, Mehmed Fevzi Efendi, Mehmed Hafız Efendi.

Darü'l-irfân Mektebi, özel bir eğitim kurum olduğu için öğrencilerinden ücret talep etmekteydi. Bunun yanında okula vilayet bütçesinden 1919 yılı için 150 bin kuruş bir ödenek ayrılmıştır. Darü'l-irfan Mektebi'ne ait Öğrenci Künye Defterine göre Kasım 1919-Mart 1927 tarihleri arasında okula kaydolun 895 erkek öğrenciden 70'ine şahadetname verilmiş, 22'si tasdikname, 71'i nakil ilmühaberi alarak okuldan ayrılmıştır. Bu defterde bazı öğrencilerin fotoğrafları da vardır.

Okulun 1925-1926 yıllarına ait sınıf imtihan cetvellerine göre:

I. sınıfta 33, II. sınıfta 18, III. sınıfta 21, IV. sınıfta 30, V. sınıfta 32 öğrenci olmak üzere toplam 134 öğrencisi mevcuttur.

Okulun sınıflara göre dersleri ise şöyledir:

1. Sınıf: Elif-ba Hesap, Kıraat, İmla;

2. sınıf: Kuran-ı Kerim, Din Dersleri, Sarf-Nahiv, Ezber, İmla, Tahrir, Yazı, Coğrafya, Hesap, Eşya Dersleri, Ziraat, Malumat-ı Vataniye, Resim, El işleri;

3. sınıf: Kuran-ı Kerim, Din Dersleri, Sarf-Nahiv, Kıraat, Ezber, İmla, Tahrir, Yazı, Tarih, Coğrafya, Hesap, Hendese, Malumat-ı Vataniye, Fransızca, Resim, El işleri, Ziraat;

4. sınıf: Kuran-ı Kerim, Din Dersleri, Sarf-Nahiv, Kıraat, Ezber, İmla, Tahrir, Yazı, Tarih, Coğrafya, Hesap, Hendese, Eşya dersleri, Ziraat, Resim, El işleri, Fransızca;

5. Sınıf: Kuran-ı Kerim, Din Dersleri, Sarf Nahiv, Kıraat, Ezber, İmla, Tahrir, Yazı, Tarih, Coğrafya, Hesap, Hendese, Eşya Dersleri, Ziraat, Resim, El işleri.

Konya'nın ilk özel ilkokullarından olan ve Konya Islah-ı Medaris-i'nin ilkokul versiyonu olma özelliği taşıyan Darü'l-irfan Mektebi, 1927 yılında kapanana kadar eğitim-öğretim vermeye devam etti.

KAYNAKLAR:

Mehmet Önder Konya Maarif Tarihi, Konya 1952 sayfa, 73

Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü Arşivi, Konya Darü'lirfân Künye Defteri No. 67, sayfa, s. 1-124.

Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü Arşivi, Konya Darul-irfan Talebe Sicil Defteri, No. 60, sayfa 1-492.

Konya İl Millî Eğitim Müdürlüğü Arşivi, Konya Darul-irfan 1925-1926 senesi imtihan-ı umumi cetveli No. 60, sayfa, 1-5

Kerim Sarıçelik, Konya'da Modern Eğitim Kurumları (1869- 1919), Konya, 2010 sayfa,

Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Tarih: 07/R /1338 (Hicri), Dosya No:1267, Gömlek No:3, Fon Kodu: ŞD (Şuray-ı Devlet) Konya Darü'lirfan Mektebi Anonim Şirketi nizamname layihasının gönderildiği. (Ticaret ve Ziraat 3)

Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Tarih: 04/B /1338 (Hicri), Dosya No:254, Gömlek No:59, Fon Kodu: MV. (Meclis-i Vükela Mazbataları): Şehir, kasaba ve karyelerde okullar tesis etmek ve binalar yapmak üzere "Konya Narü'lirfan Mekteb Anonim Şirket" adıyla bir şirket teşkiline ruhsat verildiği.

Başbakanlık Osmanlı Arşivleri, Tarih: 06/B /1338 (Hicri), Dosya No:123, Gömlek No:36, Fon Kodu: İ..DUİT (İradeler): Ruhsat, inşaat, eğitim; Zeynelabidin Efendi, Şeyh Efendizade (Konya Mebusu, Konya Darü'lirfan Mektebi Anonim Şirketi Kurucusu); Ziya Efendi (Konya Darü'lirfan Mektebi Anonim Şirketi Kurucusu)

Eyyup AKINCI

HALKAPINAR'IN KIVRIM KIVRIM YOLLARI

Zanapa, Halkapınar'ın yakın zamana kadar bilinen resmi adı olmakla beraber bugün halen yörenin yerli insanlarınca gündelik hayatta kullanılan adıdır.

Seksenli yılların sonlarında ilçe olan Halkapınar veya namı değer **Zanapa** oldukça eski bir tarihi geçmişe de sahip, yeşil ve aslında sulak arazilerden oluşan şirin bir yurt köşemizdir.

İlçe, içerisinde hem geleneksel kerpiç yapılardan oluşan ve yıllara belki de yüz-yüz elli yıldan fazla zamana direnmiş ve bugün bile dimdik ayakta duran şirin tatlı sınımsıcak evlere ve yine aynı

güzellikte içinde sıcak ortamlar içeren ve kış şartlarında gerçekten sıcacık olabilen modern yapılara da sahiptir.

Halkapınar küçük bir ilçe olması ve Ereğli'ye yalnızca 18 km. mesafede olması hasebiyle ekonomik yönden taşları bugün itibariyle tam olarak oturmamış bir yerleşim birimimiz olsa da, binlerce yıl önce (M.Ö.1200-700 yılları arası) Hitit uygarlığı döneminde (M.Ö.8. yüzyılda) Kral Tuwana'nın Bereket Tanrısı "Tarhundas" ile tasvir edildiği **İvriz Kaya Kabartması** tam olarak oturmuş olduğu yerden turizm yatırımlarını binlerce yıldır bek-

leye durmaktadır. Bu köyün di-
bindeki Toros dağları içerisinde
bir mağaradan çıkmaya başlayan
İvriz suyu Konya bölgesindeki en
kaliteli içme suyudur. Aynı yerde
ve akarsuyun üzerinde kurulu
lokantalarda bu su ile beraber
yediğiniz balık inanın tadı dama-
ğınızdan gitmeyecek bir lezzet
bırakacaktır.

M.Ö. 64 yılında bütün Ana-
dolu ile birlikte Romalıların eli-
ne geçmiş olan Halkapınar, 395
yılında Roma İmparatorluğunun
ikiye ayrılmasıyla Doğu Roma
Bizans İmparatorluğunun sınır-
ları içerisinde kalmıştır. Arap-
ların Doğu Roma İmparatoru
Heraklius'u yenilgiye uğrattıkları
Yermük Savaşından sonra Adana
ve Tarsus'tan Toroslar'a kadar
ilerleyen Araplar, Bizans akınla-
rına mukabil İç Anadolu'ya ya-
pılan akınlar sırasında Bizans'a;
Halkapınar'ın bir kısmı ile
Ereğli'nin gelirini Beytülmal'a
gönderilmesini kabul ettirmiş-
tir. Abbasi Devletinin zayıfla-
masıyla tekrar tamamen Bizans
hâkimiyetine geçen Halkapınar
civarındaki kaleleri Bizanslılar
bir üs olarak kullanmışlardır.

Halkapınar, Malazgirt sava-
şından 6 yıl sonra 1077'de **Ku-
talmışoğlu Süleyman Şah** za-
manında Anadolu Selçukluları-
nın eline geçmiştir. 1276 yılında
Karamanoğlu Mehmet Beyin
Konya'yı almasıyla Karaman
Beyliğinin egemenliğine geçen
Halkapınar, 1398 yılında Ereğ-
li ile birlikte Osmanlıların ege-
menliğine geçmiştir. Daha sonra
tekrar Karaman Beyliğinin ve
Memlûklülerin idaresinde kalan
Halkapınar, 1468 yılında **Fatih**

Sultan Mehmet'in Konya'yı
almasıyla tamamen Osmanlı
İmparatorluğu'nun sınırları içe-
risinde kalmıştır.

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra
Halkapınar; Konya İli, Ereğli İl-
çesine bağlı bir nahiye olarak,
1954 yılında kurulan belediye
teşkilatı ile de bir kasaba olarak
görölmektedir. İlçenin **Zanapa**
olan eski ismi 1962 yılında deği-
ştirilerek, **Halkapınar** olmuştur.

Esasen ne Halkapınar'ın akar-
suları sadece bu kadardı ne de ta-
rihi mekanları sadece bu kadardı.
Maalesef tarım ve bahçecilik ya-
pılan verimli arazilerinin üzerine
kurulan İvriz barajı, adını aldığı
halkalar oluşturarak akan pı-
narlarının yerine Halkapınar'ın
kendisine ancak motorla su
pompalanan bir su birikintisin-
den ibaret hale geldi, bu arada da
maalesef **Tont Köyü Kalesi** bir
yıkıntıya dönüştü gitti. Pek çok
verimli bahçelerin olduğu alan-
larında sular altında kaldığı bariz
bir gerçektir.

Oysa yıllar öncesindeki; çok
da değil kırk-elli yıl önceki hayat
koşullarına ve tarzına şöyle bir
göz atalım desek öyle güzellikler
seriliveriyor ki gözler önüne ina-
nın ne bu günkü teknolojiyi ne

de hayat tarzını bir avantaj ya da gelişmişlik olarak görmeye şüphle bakıyorsunuz.

Halkapınar güneyindeki Güney Dağı ve diğer taraftaki Toros dağlarının kolları arasındaki bir nevi büyükçe vadiye yerleşik bir ilçemiz ancak yerlileri bahsederken halen köyümüz diye konuşurlar ki bunda eski yaşantılarına olan özlemi algılamak hiç de zor değil.

Düşününüz ki elli yıl öncesindedesiniz; hayvancılık ve tarım sizin ve komşularınızın geçim kaynağını oluşturuyor. Akarsuların şırl şırl aktığı bir yerdesiniz ve doğal olarak tarımda bahçecilik de var. Yörenin en güzel elma ve kiraz çeşitleri, üzüm, ceviz, fındık, kaysı, erik, armut, ayva, dut ve daha nice meyveler yetişiyor biraz daha dış bölgelerde ekilen

arpa, buğday ve pancarın yanı sıra. Ha bu arada yöreye özel ve genellikle şalgam yapımında kullanılan kırmızı havucu da unutmamak gerek.

Yörede yetişen üzümlerden yapılan pekmezin kaynatılışı ve bu esnada üzerinden alınan köpüğün içilişi de bir şenlik havasındadır. Üretilen bu pekmezden yapılan ve cevizsiz olanına “**köfter**” denilen tatlı ve cevizlerin pekmez tatlısıyla kaplanmasıyla yapılan “**bandırma**” da kış günlerinin popüler tatlılarından.

Otlatılmak için sürüler halinde uzaklara götürülen koyunlarınız süt sağımı için günün belli saatinde Güney dağı eteklerine getiriliyor ve hanımlar süt sağımı için köyün hemen yakınında ki bu mekâna **Alanark** denilen akarsuyun üzerindeki tahta köp-

rülerden aşarak gidip geliyorlar. Büyükbaş hayvanlarınızın otlanma yolculuğu akşam saatlerinde bittiğinde evlere dağılıyorlar ve evlerin yanındaki barınaklarına konuyorlar.

Bahçeleriniz yem yeşil alanlardan oluşuyor ve Zanapa'da yaşayan her ailenin kendi bahçesinde mutlaka **Çardak** tabir edilen bir evi var. Bahar geldiğinde Zanapa'daki evlerden gerekli eşyalar yüklenir ve bağ evlerine taşınır. Bu hem çok zevkli bir olaydır, hem de bir zorunluluktur. Düşünün ki kış şartlarında daha temiz sokakları olsun diye **Say Başı** denilen ve kayalıklardan oluşan tepeye kurulmuş evlerde veya onun eteklerinde kurulu evlerde yaşamaktasınız. Yaz gelip sıcaklar bastırıldığında yemekleriniz muhafaza etmek, suyunuzu soğuk içebilmek için buzdolabınız mı var sanıyorsunuz? Tabii ki bunun alternatifini üretmeniz gerek; ne yapıyorsunuz, siz de bağ evine göçüyorsunuz. Bağınızın içerisinden arklarla geçirdiğiniz su ile küçük göletler yapmayı da ihmal etmiyorsunuz. Hemen bu göletlerin yanına kazdığınız tan-

dırvari çukurların altına akarsu kenarından getirdiğiniz çakıl taşlarını seriyor ce üzerine de sabahın erken saatlerinde buz gibi soğuk olan sulardan doldurup küçük küplerle koyuyorsunuz. Bunların yanına koyarak muhafaza ettiğiniz yemekleriniz de bu serin ortamda bozulmadan kalabiliyor; işte size elektrik faturası sunmayan buzdolabınız.

Çardak evler kerpiç yapılarıdır, bahçeler zaten gölgeli mekânlar olmalarına rağmen günün belli saatlerinde yaz sıcaklığı çok yakıcıdır ve gece de hemen soğuğa dönmez; bu yapılar size ikliminizin sunduğu serinliği doğal olarak sunar, toprak yapıların özelliği sıcaklığı ve soğuğu kolay kolay geçirmemesidir. Klima faturasından da yırttınız.

Bahçe çardaklarında gaz lambanızı ya da daha parlak ışık istiyorsanız **lüks/löks** tabir edilen aydınlatma gereçlerini kullandınız ve bunun için ek bir fatura ödemeyeceksiniz.

Bahçenizden geçen arkların kenarına getirip yerleştirdiğiniz genişçe ve düz taşların üzerinde kül vb doğal maddeler kulla-

narak, **tokuç** tabir edilen tahta gereçle döverek yıkadığımız çamaşırlar için elektrikli makine ve deterjan kullanmadınız. Yine ekonomik ve doğal olanı gerçekleştirdiniz.

Bu arada tüm bağ komşularınızla sosyal ilişkiler ve yardımlaşma da mükemmel işliyor. Bir konuda danışacaklarınız mı var, küçük hastalıklar mı var? Gidip hayat tecrübesine çok güvendiğiniz bir nineye ya da amcaya soruyorsunuz? Çoğunlukla o bunlara cevap verebiliyor; eğer daha ciddi bir hastalık vb varsa at arabaları hazırlanıyor ve kişi daha büyük yerleşim merkezlerindeki imkânlara kavuşturuluyor. Akşamları bahçe işlerinden yorgun düşmüş kişilerin birbirlerine yaptığı komşu ziyaretlerindeki sohbetler doyumsuz oluyor.

Bayramlardaki gelenek ise, tüm bu bağ evlerinde yaşayanların akraba olsun olmasın hepsinin bayram boyunca kendi yaptıkları yemekleri getirerek köyün en yaşlısının evinde/ çardağında toplanarak yemek yemeleridir. Bir araya gelmek sadece bayram namazıyla sınırlı değil, tüm insanlar diğerleriyle diyalog ve

iyi ilişkiler sürdürüyor, kardeşlik ortamı üst düzeyde. Kimse Antalya'ya veya yurtdışına tatile gitmeyi düşünmüyor. Tatil masraflarından da yırttınız.

Bugün ne olmuş Halkapınar'a? Her imkân gelmiş gibi görünüyor; efendim elektrik var, belediyeye hizmetleri var, su dağıtım şebekesi tam, apartman evlerinden eski kerpiç evlere kadar her şey yerli yerinde, ha belki insanlarına hizmet edecek bir hastanesi yok; bu alanda hiç bir teknik donanıma sahip olmayan bir sağlık ocağı var mı var da bu zaten artık en küçük mahallelerde bile olan bir durum; her neyse.

Sözün özünde şunu belirtmek isterim ki eski günleriyle yeni halini karşılaştırmaya çalıştığım Halkapınar'da bugün sağlanmış pek çok imkân var olmasına karşın yine de bir yavanlık, durgunluk, insanların bir bezginlik söz konusu diye düşünüyorum. Bunun sebepleri arasında artık eskisi kadar suyu kullanamıyor olması ve dolayısıyla ekilebilir alanlarının kısıtlı bir hale gelmesi, ekonomik yeterliliğe sahip olamamanın verdiği dürtüyle büyük yerleşim yerlerine göç sayılabilir belki ama ben şunu görmek ve sormak istiyorum; hangisini daha olumlu buluyorsunuz, hangisini tercih ederdiniz- eski geleneksel yaşam tarzıyla özdeşleşmiş **Zanapa** mı yoksa hali hazırda görülen **Halkapınar** mı?

İnşallah turizm ve benzeri faktörleri de devreye koyacak projelerle ekonomisine bir canlılık gelirse **Zanapa** ve **Halkapınar**'ın harmanından **ZANAPAPINAR**'a ne dersiniz?

ASIRLIK KONYA BAROSU'NUN İLK AVUKATLARINDAN AV. HİLMİ AKSOY

Av.Serdar
CEYLAN

Niğde eşrafından Nalbantzade Hacı Mehmet Efendi ile Fatma Aliye Hanımın oğlu olan Hilmi Efendi, Konya'da doğdu. İlk ve medrese tahsilini Konya'da yaptı. İstanbul – Bakırköy İdâdi Müdürü bulunduğu sırada, Konya Mektebi Hukuku'na tayin edildi.

1914 senesinde Konya Hukuk Mektebi Sak-ı Hukuk ve Sak-ı Ceza Müderrisliğinde bulundu. Bir süre de Hukuk Mektebi Müdür vekilliği görevini yürüttü.

Konya Hükümet Konağı'nın yakınında bulunan tramvay durağının hemen karşısındaki İrfaniye Çarşısı'ndaki 5 numaralı dükkânda, 1912 yılında kendisine ait "**Rehberi Hukuk İdarehanesi**" adını verdiği bir avukatlık bürosu açtı. Konya'nın tanınmış avukatları arasında yer aldı. Uzun yıllar Konya'da serbest avukatlık yaptı.

29 Eylül 1913 tarihinde Av. Mümtaz Ataman ve Musa Kazım Onar ile birlikte Konya Dava Vekilleri Cemiyeti'ni kumuştur. Rehber-i Hukuk İdarehanesi bir müddet Konya Dava Vekilleri Cemiyeti'ne de ev sahipliği yapmıştır. Cemiyet, daha sonra Konya Hükümet Konağı Adliye kanadında cemiyete tahsis edilen bir odaya taşınmıştır.

Böylece Konya Barosu'nun kurucuları arasında yer aldı. 1936-1938 yılları arasında Kon-

Hilmi AKSOY

ya Baro Başkanlığı görevini yürüttü. Millî mücadele yıllarında, Konya Mektebi Hukuk'tan arkadaşı Hisabî Bey'le Müdafaa-i Hukuk Heyeti Konya Şubesi'nde yararlı çalışmalarda bulundu.

Hilmi AKSOY, Emine Kerime Hanım ile evlenmiş, iki kızı bir oğlu olmuştur.

Kızı Nezahat Hanım, Niğde Senatörü, Millî İstihbarat Teşkilatı eski başkanı olan Prof. Dr. Hüseyin Avni Göktürk (1901-1983) ile evlenmiş, Sadık, Uğur ve Kayhan isimli üç çocukları olmuştur. Oğlu Dr. Sadık Göktürk, Avusturya'da eğitim aldı. 1972 yılında ABD'de doktorasını tamamladıktan sonra New York Saint John's Üniversitesi'nde öğ-

Dr. Asım DİRİM (1912-1967)

Dr. Asım DİRİM 1912 yılında İstanbul'da Eyüp Sultan'da doğdu. Dokuz günlükken öksüz kalan Asım DİRİM annesinden aldığı mûsikî istidadı ile henüz 8 yaşında iken kemana kendi kendine pratik olarak başladı. Bu başlama fasılasız olarak uzun seneler sürüp giderken bir yandan da nota öğrendi. Kabataş Lisesi'nin ilk sınıflarında iken yakın aile dostu Laika KARABEY'in dikkatini çekti. Henüz 15-16 yaşlarında iken Şark mûsikî Cemiyeti'nin konser heyetine dahil oldu. Burada cemiyetin fesih tarihine kadar bütün konserlerine iştirak etti, zaman zaman sololar yaptı.

Yine İstanbul radyosunun postane üstündeki neşriyatı sırasında Refik ve Fahire FERSAN ile birlikte programlara katıldı. Daha sonra doktor olup Anadolu'ya mecburi hizmete gitti. Askerlik görevi için İstanbul'a geldiğinde İstanbul Konservatuarı Türk mûsikîsi icra heyetinde fahrî olarak çalıştı. Memuriyetinin İstanbul'a naklinden sonra radyoda Burhaneddin ÖKTE ve Vecdi SEYHUN ile verdiği saz eserleri konserleri ile alâka çekti. Cevdet ÇAĞLA'nın Radyo'ya şef olmasından sonra, Klâsik Türk mûsikîsi korosunu idare etti. 1967 yılında vefat etti.

Kaynak: <http://eyupmusiki.com/eyuplu-beste-karlar/dr-asim-dirim-1912-1967/>

retim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Oğlu Dr. Turgut Aksoy, (Resne eşrafından Ali ve Zühre Resneli'nin oğlu) Münir (vefatı 28.12.1966) ile Fatma Resneli'nin (vefatı 1986) kızı Dr. Resa AKSOY ile evlenmiştir.

Kızı Nebahat Hanım ise musikişinas **Dr. Asım DİRİM** (1912-1967) ile evlenmiş, kızı Leyla ve oğlu Ömer Dirim dünyaya gelmiştir.

Hilmi AKSOY 1954 yılında Köylü Partisi'nden Konya Milletvekili adayı oldu, fakat seçimi kazanamadı. İşini Ankara'ya nakletti. Maliye Bakanlığı Müşavir Avukatlığı'ndan emekli oldu. 01.02.1980 tarihinde vefat etti. 03.02.1980 tarihinde Şişli Camii'nden kaldırılan cenazesi Zincirlikuyu Mezarlığına (32 ada, 236 nolu mezar) defnedildi.

KAYNAKLAR:

- Anonim, "Dr. Asım DİRİM (1912-1967)", <http://eyupmusiki.com/eyuplu-beste-karlar/dr-asim-dirim-1912-1967/>
- Anonim, "Prof. Dr. Hüseyin Avni Göktürk (1901-1983)", Milli Emniyet Reisleri Biyografileri, <http://www.mit.gov.tr/must-biyog-meh5.html>
- CEYLAN, Serdar - ÇELİK, Ahmet " Konya Barosu'nun Kurucularından Av. Hilmi AKSOY ve Av. Mümtaz ATAMAN", Konya Barosu Dergisi, Y. 40, S. 23, Aralık 2012, Konya.
- CEYLAN, Serdar, "Anadolu'nun En Köklü Barosu Konya Barosu", Konya Barosu Dergisi, Y. 40, S. 22, Eylül 2012, Konya, s. 6-11.
- ÇELİK, Ahmet, "Konya Dava Vekilleri Cemiyeti", Konya Barosu Dergisi, Y. 40, S. 22, s. 20-23.
- ES, Selçuk, Büyük Konya Ansiklopedisi Notları.
- Milliyet Gazetesi, 26.12.1967.
- Milliyet Gazetesi, 29.12.1966.
- Milliyet Gazetesi, 29.12.1980.
- Uz, Mehmet Ali, Konya Hukuk ve Baro Tarihçesi, Konya Barosu Yayınları, Konya 2006, s.75.
- Uz, Mehmet Ali, "Aksoy, Hilmi", Konya Ansiklopedisi, C. 1, s. 117.

02.02.1980, Milliyet, Sayfa 11

VEFAT

Niğde eşrafından merhum Hacı Mehmet Efendi ve merhume Fatma Aliye Hanımefendi oğlu, Emine Kerime Aksoy'un vefakâr eşi, Nezahat Göktürk, Dr. Turgut Aksoy ve merhume Nebahat Dirim'in çok sevgili babaları, Prof. Hüseyin Avni Göktürk, Dr. Resa Aksoy, Dr. Asım Dirim'in kıymetli kayınpederleri, Sadık, Uğur, Kayhan Göktürk ve Leyla, Ömer Dirim'in sevgili dedeleri, Konya Eski Hukuk Fakültesi hocalarından ve eski baro reislerinden, Maliye Bakanlığı Müşavir Avukatlığından emekli çok muhterem insan

HİLMİ AKSOY'U

1.2.1980 cuma günü kaybetmiş bulunmaktayız. Cenazesi 3.2.1980 pazar günü öğle namazından sonra Şişli Camii'nden alınarak Zincirlikuyu Kabristanı'nda ebedi istirahatgâhına tevdi edilecektir.

Tanrı rahmet eylesin

AİLESİ

Milliyet: 1307

Hamdizade
Abdülkadir
(Erdoğan)

KONYA FIKRALARI

SİNAN PAŞA VE KONYALI HOCA

“Bu günkü fıkrayı mizahi-yemizin mevzuunu (konu-sunu) teşkil eden zatın hangi Sinan Paşa olduğunu bilmeyenler de bulunabilir. Namları (isimleri) tarihimize geçmiş 20 kadar Sinan Paşa'nın mevcut olduğuna göre bu muhterem zatı, kısa bir ifade ile onlardan ayırmak lazım.

Muşarun ileyh (Sinan Paşa) İstanbul'da altı sene kadılık eden Kaside-i Nuniye sahibi Sivrihisarlı Hızır Bey'in oğludur. Hızır Bey de 811/1408 senesinde Akşehir'de irtihal eden meşhur Nasreddin Hoca'nın torunudur. Hızır Bey'in Sinan Paşa'dan başka Yakup Paşa, Ahmet Paşa namında diğer iki oğlu daha vardır. Yakup Paşa Bursa Kadısı, Ahmet Paşa Bursa Müftüsü, Sinan Paşa da Sultan Fatih'in Hocası idi. Bunların her üçü de pederleri gibi ilmi eserleriyle ibkayı nam etmiş (geriye isim bırakmış) vüzerayı ulemadandılar. Vaktiyle Ebuuzziya Matbaası'nda basılan ve mündericâtı (konusu) baştanbaşa Türkçe mü-nacattan (yalvarma, duadan) ibaret olan “**Tazarruat**” işte bu Sinan Paşa'nın eser-i güzünidir. Şu halde bu aile-i fuzalanın (değerli ailenin) esasen Akşehir muzafatından (bağlı yerleşim yerlerinden) Sivrihisarlı olduklarını ve Nasreddin Hoca'nın ensal-i necibesinden (temiz soyundan) bulduklarını öğ-

renmiş oluyoruz.

Bu Sinan Paşa'nın devre- vi ikbal ve itibarında (itibarlı olduğu dönemlerde) bizim Konyalı Hocalarından birisi şuhur-u selase (üç aylarda) -cer- münasebetiyle İstanbul'a azimet ve müşarun ileyhi konaklarında ziyaret eder. İlk mülakatta (karşılaşmalarında) Paşa hocanın nereli olduğunu sorar. Hoca da Eyalet-i Karaman'dan olduğunu söyler. Paşa:

- Karaman halkına niçin atfı bila himmet (himmetsiz) ve isnad-ı sefahat (sefahat düşkü-nü) ederler. Hâlbuki Karaman Eyaleti'nin âb (suyu) ve havası canfeza u guh (gönle ferahlık veren) ve sahrası dilküşâdır (iç açıcıdır) diye hocayı söyletmek ve kendisiyle mulatefe etmek ister. Hoca:

- Efendim bizim eyalet halkına böyle bir şeyin isnad edilmesine iki sebep buluyorum. Birisi, sefahatle meşhur olan Sivrihisar'ın Karaman Eyaleti'ne merbut (bağlı) olması diğeri de belahatla maruf olan Hoca Nasreddin'in aynı eyalete mülhak Akşehir kasabasında metfun bulunmasıdır, cevabını verince Paşa bundan pek ziyade sıkılır. Ve fakat hocamız hakkında son derece riayet ve mezid-i inayet (çok yarıdım) göstermek suretiyle de kadirşinaslığını izhar buyurur.”

Erdoğan, Mahalli Fıkralar, Sinan Paşa ve Konyalı Hoca, Babalık, 1 Mart 1926

